

Posudek bakalářské práce

Autor: Vojtěch Furák

Název práce: Úloha Bible v protestantském prostředí. Teologická reflexe chápání úlohy Písma u Martina Luthera a Karla Bartha

Vedoucí práce: Mgr. Bc. Filip Outrata, Ph.D.

Bakalářská práce Vojtěcha Furáka je spojením tří částí. První z nich přibližuje, jak Starý a Nový zákon chápou svou roli, druhá je představením role Písma u Martina Luthera a Karla Bartha, třetí část pak vlastní úvahou na téma významu a role Bible v dnešním evangelikálním křesťanství. Autor zde deklaruje vlastní konfesní příslušnost a pokouší se o kritické zamyšlení nad problematickými stránkami vlastní teologické tradice, což činí jeho práci zvláště zajímavou.

Práce je na pomezí systematické teologie, biblistiky a praktické teologie. První část, nazvaná „Bible sama o sobě“, je biblicko-teologická, zaměřuje se na vybrané biblické texty, starozákonní i novozákonní, a sleduje jejich výpovědi o tom, jaká je role Písma v církvi a v teologii. Je jasné, že toto je samo o sobě již tématem dostatečně nosným pro bakalářskou práci, ba její formát téměř překračujícím; autor však chápe tuto část jako jakýsi základ, k němuž se zamýšlí vracet v kapitolách věnovaných teologickým osobnostem Lutherovi a Barthovi i ve své vlastní závěrečné reflexi. Dává tak jasné najevo, kde stojí – slovo Písma je mu autoritou a základem, nikoli však takovým, který by pouze nekriticky opakoval, ale takovým, jež se snaží poctivou reflexí a vlastním tázáním poctivě ohledávat.

Téma práce je bezesporu natolik široké a rozmáchlé, že to samo o sobě je jistě handicapem hodnocené práce. Ta tak pouze otevírá řadu témat, jimž by bylo záhodno se věnovat do větší hloubky a systematičtěji. Ospravedlnění pro tento nedostatek je možné nalézt v nesporné závažnosti ústředního tématu: jaká je role Písma pro křesťanský život a jeho reflexi, pro život křesťanského společenství, zejména (ale nejen) v evangelikálním prostředí? Autorovi se většinou daří vracet se k centrální otázce práce, a ta díky tomu neztrácí souvislost a zůstává sdělná. K tomu přispívá i zřetelné členění a koncepce.

Leitmotivem práce a její ústřední myšlenkou je důraz na aplikaci biblické zvěsti v životě. Vícekrát je zdůrazňováno (např. s. 14, 48, 51), že Písmo musí být vykládáno v kontextu dnešní doby a společnosti, jeho aktuálnost se musí projevovat v životě každého křesťana. Tento aktuální, dalo by se říci praktický rozměr práce by si zasloužil hlubší rozpracování.

V oddílu vlastní reflexe se práce kriticky vyjadřuje k evangelikálnímu křesťanství Severní Ameriky, tato kritika je ale pouze nastíněna a není dostatečně rozvedena. Podobně je tomu v navazujícím popisu stavu křesťanství v Evropě, kde by si povšechná charakteristika „křesťanství je na ústupu“ také zasloužila o něco komplexnější pohled. Co je skutečným úskalím vytváření paralelní, (fundamentalisticky) křesťanské kultury, jak zde může biblická reflexe působit jako kritický korektiv těchto tendencí? Do jaké míry se tyto tendence objevují v evangelikálním křesťanství českém, potažmo evropském? Závěry práce v její stěžejní části, která shrnuje dosavadní výtěžky a přináší i autorův vlastní pohled, by mohly být obsažnější a konkrétnější, přesto je ale zacílení na aktuální situaci evangelikálního křesťanství cenné.

V práci mohlo být jednoznačněji uvedeno, že se (kromě dvou tematických kapitol o M. Lutherovi a K. Barthovi) zaměřuje především na evangelikální křesťanství, nikoli na protestantské, z reformace vycházející křesťanství jako celek.

Obě tematické kapitoly věnované M. Lutherovi a K. Barthovi jsou srozumitelně podané, obsahují přehledné a rozsahem adekvátní uvedení do života a kontextu doby daných postav, a bez zbytečných odboček sledují roli Písma v jejich teologii, čímž umožňují srovnání. To je ale provedeno jen velmi stručně, na začátku oddílu Vlastní reflexe je pouze v jediném odstavci konstatováno, že oba teologové ve své době stáli před jinými výzvami než my dnes, a práce pak přechází k autorově vlastní reflexi vztahu dnešního evangelikálního křesťanského prostředí k Písmu.

To je škoda vzhledem k úsilí, které bylo v předchozích dvou kapitolách věnováno výkladu o roli Písma u Luthera a Bartha. Stálo by za to pokusit se více propojit vlastní reflexi aktuální situace s tématy lutherovské a barthovské kapitoly.

Pokud jde o formální stránku, práce je jasně členěna, jazyk je většinou sdělný a na dostatečné úrovni, způsob citací i jejich počet odpovídající. Seznam literatury zahrnuje více než dvě desítky položek v češtině a angličtině, citace z anglickojazyčných zdrojů autor doplňuje vlastními překlady. Lutherova a Barthova díla používá v solidních českých překladech.

Bakalářská práce Vojtěcha Furáka svým rozsahem, způsobem zpracování, rozsahem zpracované literatury splňuje měřítko kladená na bakalářskou práci. Navrhuji její ohodnocení stupněm C.

Mgr. Bc. Filip Outrata, Ph.D.